

Besluit

Ons kenmerk: ACM/DE/2016/203703_OV
Zaaknummer: 16.0293.12

BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 51, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 inhoudende de beslissing op de aanvraag tot geschilbeslechting van International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V. aangaande teruglevering van elektriciteit, op het net van Enexis B.V.

Pagina
1/19

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Besluit

1 Verloop van de procedure

1. Op 29 maart 2016 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) een aanvraag tot geschilbeslechting als bedoeld in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) ontvangen van International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V. (hierna: IFF).¹ Het betreft een geschil met netbeheerder Enexis B.V. (hierna: Enexis).
2. Op 5 april 2016 is Enexis door ACM uitgenodigd om een schriftelijke zienswijze op de aanvraag in te dienen.² Deze zienswijze heeft ACM op 22 april 2016 ontvangen.³
3. ACM heeft ervoor gekozen om de aanvraag tot geschilbeslechting te behandelen via de 'reguliere procedure' in de zin van de Werkwijze geschilbeslechting energie.⁴ Bij brief van 25 mei 2016 heeft ACM partijen uitgenodigd om hun mondelinge zienswijzen tijdens een hoorzitting naar voren te brengen.⁵ Gelijktijdig met deze uitnodiging voor de hoorzitting heeft ACM aan partijen doorgegeven welke wettelijke bepalingen ACM in het kader van het geschil van toepassing acht. Naar aanleiding van deze brief heeft ACM op 1 juni 2016 telefonisch contact gehad met IFF over het verloop van de procedure. IFF heeft tijdens dit gesprek gereageerd op de volgens ACM van toepassing zijnde wettelijke bepalingen. Verder heeft ACM onder andere toegelicht dat deze procedure niet ziet op de vraag of de verbinding tussen de windturbine van RIFF en de fabriek van IFF kwalificeert als directe lijn of als gesloten distributiesysteem. Hiervoor is bij ACM een andere procedure beschikbaar, namelijk het melden van een directe lijn of het aanvragen van een ontheffing. Naar aanleiding van dit telefoongesprek heeft IFF op 6 juni 2016 per e-mail haar reactie met betrekking tot deze wettelijke bepalingen aan ACM gestuurd. ACM heeft deze reactie op 7 juni 2016 aan Enexis gestuurd.⁶ De hoorzitting heeft op 9 juni 2016 op het kantoor van ACM in Den Haag plaatsgevonden.
4. Op 4 juli 2016 is het verslag van de hoorzitting aan partijen gezonden.⁷ Na de hoorzitting heeft IFF ten aanzien van het verslag van de hoorzitting een brief aan ACM gestuurd met daarin haar opmerkingen op dit verslag.⁸ ACM heeft deze brief op 19 juli 2016 ontvangen.

¹ Brief van 24 maart 2016 met kenmerk 20121100/16-00014581.

² Brief met kenmerk ACM/DE/2016/201927.

³ Brief van 21 april 2016 met kenmerk 650035400115.

⁴ *Stcrt.* 2011, nr. 21242, laatstelijk gewijzigd met *Stcrt.* 2013, nr. 8686.

⁵ Brieven van 25 mei 2016 met kenmerk ACM/DE/2016/202987 en ACM/DE/2016/202989.

⁶ E-mail met kenmerk ACM/DE/2016/403465.

⁷ Brieven met kenmerk ACM/DE/2016/203925 en ACM/DE/2016/203926.

⁸ Brief van 18 juli 2016 met kenmerk 20161152 /16-00015545.

Besluit

2 Het geschil

5. IFF, producent van geur- en smaakstoffen, heeft op haar terrein door Windturbine RIFF B.V. (hierna: RIFF) een windturbine laten plaatsen. De fabriek van IFF neemt het merendeel van de door de windturbine opgewekte energie af, maar een deel van de (wind)energie blijft onbenut. Dit deel wordt via de aansluiting van IFF teruggeleverd aan het net van Enexis. Voor de invoeding op het net van Enexis dient IFF volgens Enexis een overeenkomst te sluiten met Enexis waarin IFF wordt beschouwd als afnemer die tevens producent is. IFF is van mening dat zij geen producent is, maar slechts afnemer. Volgens IFF is RIFF de producent en kunnen de verplichtingen uit deze overeenkomst voor zover deze op de invoeding van energie doelen daarom niet neergelegd worden bij IFF.
6. IFF verzoekt ACM om een beslissing te nemen over de vraag of Enexis de aan IFF voorgelegde overeenkomst inclusief de daarbij behorende algemene voorwaarden, in het onderhavige geval mag hanteren.

3 Feiten

7. Op grond van de door partijen overgelegde stukken en hetgeen op de hoorzitting naar voren is gebracht stelt ACM de volgende feiten en omstandigheden vast.
8. IFF is een producent van geur- en smaakstoffen. De Nederlandse productielocatie van IFF is gevestigd aan de Zevenheuvelenweg 60 te Tilburg. Deze locatie bestaat uit meerdere kadastrale percelen, waaronder een terrein aan de overzijde van de Zevenheuvelenweg, direct ten noorden van haar productielocatie (hierna: Parkeerterrein).
9. IFF heeft een overeenkomst gesloten met RIFF. RIFF heeft voor eigen rekening en risico een windturbine gebouwd op het Parkeerterrein. De windturbine is achter de aansluiting van IFF op het openbare net, verbonden met de fabriek van IFF.
10. De bouw, exploitatie en financiering van de windturbine liggen volledig bij RIFF. Daartoe heeft IFF in december 2014 diverse afspraken met RIFF gemaakt, waaronder de vestiging van een opstalrecht ten gunste van RIFF, op het deel van het Parkeerterrein waar de turbine is gebouwd. De eigendom van de windturbine ligt bij RIFF.
11. De fabriek van IFF neemt de energie van de windturbine af, maar een deel van de (wind)energie blijft onbenut. Dit deel wordt via de aansluiting van IFF terug geleverd aan het

Besluit

net van Enexis. Verwacht wordt dat de fabriek van IFF gemiddeld 90% van de opgewekte energie gaat verbruiken. De fabriek draait 24 uur, zeven dagen in de week. Tijdens het weekend is het verbruik van de fabriek echter lager dan door de week. Dit geldt ook tijdens onderhoud. Ten behoeve van de levering en teruglevering van de (wind)energie hebben IFF en RIFF diverse overeenkomsten gesloten met [REDACTED]. [REDACTED] treedt sinds 1 januari 2016 op als leverancier.

12. Tussen [REDACTED] en IFF en RIFF is met betrekking tot de programmaverantwoordelijkheid een raamovereenkomst gesloten. Bij deze raamovereenkomst horen twee subcontracten. [REDACTED] RIFF geeft aan [REDACTED] door hoeveel energie zij verwacht terug te leveren. Er staat een bruto productiemeter tussen de windturbine en IFF.
13. Voor de invoeding op het net van Enexis hoefde de aansluiting van IFF niet te worden gewijzigd. Wel moest IFF om via haar aansluiting terug te mogen leveren aan het net van Enexis, de "OVEREENKOMST AANSLUITING EN TRANSPORT VAN ELEKTRICITEIT, WAARBIJ AFNEMER TEVENS PRODUCENT IS" (hierna OATE), samen met de daarbij behorende algemene voorwaarden, tekenen. Deze algemene voorwaarden heeft Enexis vastgesteld op 1 januari 2009.
14. IFF heeft aan Enexis laten weten dat zij de OATE met de daarbij behorende algemene voorwaarden niet wil ondertekenen, omdat zij van mening is dat zij niet kan worden aangemerkt als producent. IFF is van mening dat alle bij of krachtens de E-wet aan een producent opgelegde verplichtingen, evenals de in de algemene voorwaarden van Enexis neergelegde producenteisen, niet bij IFF kunnen worden neergelegd omdat IFF geen producent is van de elektriciteit die door de windturbine van RIFF wordt opgewekt en via de aansluiting van IFF terug wordt geleverd.
15. Inmiddels heeft IFF de OATE ondertekend, zodat de windturbine op 14 april 2016 onder spanning kon worden gezet en op 15 april 2016 de testfase van de windturbine kon aanvangen. IFF heeft de OATE getekend onder voorbehoud van de uitkomst van dit geschil.

4 Wettelijk kader

16. De E-wet, de Netcode Elektriciteit en de Systeemcode Elektriciteit zijn van toepassing op dit geschil. De meest relevante artikelen uit de E-wet, de Netcode Elektriciteit en de Systeemcode Elektriciteit zijn opgenomen in bijlage I van dit besluit.

Besluit

5 Standpunten van partijen

5.1 IFF

17. IFF heeft – kort samengevat – in de stukken en het verhandelde ter zitting het volgende naar voren gebracht.
18. IFF stelt zich op het standpunt dat IFF de voorwaarden van Enexis, met name ten aanzien van de (wettelijke) eisen die worden gesteld aan een producent van elektriciteit, niet kan accepteren, omdat zij geen producent is en deze eisen dus niet kan naleven. IFF verbruikt slechts de windenergie die door de turbine wordt geleverd aan IFF. De niet verbruikte energie wordt via de aansluiting van IFF aan het net van Enexis geleverd.
19. IFF stelt dat Enexis in staat moet worden geacht door aanpassing van haar standaard OATE en bijbehorende algemene voorwaarden aan een afnemer, die achter haar aansluiting met een derde partij overeenkomt een productie-installatie voor de opwekking van duurzame energie te plaatsen en te verbinden, een passende overeenkomst voor te leggen voor zowel de afname als de teruglevering van elektriciteit aan het net. De aan de producent te stellen eisen en jegens de netbeheerder na te leven verplichtingen kunnen immers in een aparte overeenkomst met de producent, dan wel in een meerpartijen overeenkomst tussen netbeheerder, afnemer en producent worden opgelegd aan de daadwerkelijke producent, aldus IFF. Daarnaast merkt IFF op dat met betrekking tot dit punt, de codes zijn verouderd en moeten worden gewijzigd.
20. Ten aanzien van de Netcode Elektriciteit en de Systeemcode Elektriciteit merkt IFF het volgende op. Artikel 2.1.5.1 Netcode Elektriciteit is volgens IFF, voor IFF niet van toepassing waar het de windturbine van RIFF betreft om de volgende reden. De windturbine is van een derde, in casu RIFF, die met een verbinding verbonden is met de fabriek van IFF. In civielrechtelijke zin is de windturbine met verbinding volgens IFF geen bedrijfsmiddel van IFF zoals bedoeld in art. 2.1.5.1. Netcode Elektriciteit. Ten behoeve van de windturbine is immers een opstalrecht gevestigd en een aanvullende overeenkomst gesloten, waardoor de eigendom niet tot het vermogen van IFF behoort, maar tot het vermogen van RIFF. De paragrafen 4.1.2 en 4.2.2 Netcode Elektriciteit zijn volgens IFF eveneens niet van toepassing omdat deze artikelen zich uitsluitend richten tot de beheerders van productie-eenheden. IFF beschouwt zichzelf niet als een beheerder van de windturbine van RIFF en is dus van oordeel dat de netbeheerder via zijn leveringsovereenkomst niet van IFF kan verlangen dat zij aan deze verplichting voldoet. Verder kan de netbeheerder volgens IFF niet van IFF verlangen dat zij de verplichtingen uit paragraaf 5.2, met name 5.2.2 en 5.2.3, jegens de netbeheerder naleeft,

Besluit

omdat IFF geen zeggenschap heeft over de turbine en ook niet beschikt over de hier bedoelde informatie.

5.2 Enexis

21. Enexis heeft – kort samengevat – in de stukken en het verhandelde ter zitting het volgende naar voren gebracht.
22. Enexis stelt zich op het standpunt dat IFF, door de teruglevering via haar aansluiting aan het net van de windenergie geproduceerd door RIFF, voor Enexis zowel een partij is die afneemt als invoedt. Enexis bevindt zich in een gereguleerd kader, waardoor zij aan andere, dan een afnemer, geen verplichtingen kan opleggen. Voor zover achter de aansluiting van de afnemer zich derden bevinden, zoals in casu RIFF, is het aan IFF om daaromtrent met die derde nadere afspraken te maken. De verbinding die IFF tussen zichzelf en de productie-installatie van RIFF voorstaat bevindt zich buiten het gereguleerde kader. Hier heeft Enexis dan ook geen zeggenschap over, aldus Enexis.
23. Volgens Enexis heeft IFF met de netbeheerder een aansluiting ex artikel 1 lid 1 sub b E-wet. Artikel 24 E-wet verplicht de netbeheerder ten behoeve van de verzoeker transport van elektriciteit uit te voeren tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van de E-wet. De verzoeker in dat artikel is daarbij degene die een aansluiting op het net heeft; de aansluiting is verkregen ten gevolge van de aansluitverplichting van de netbeheerder ex artikel 23 E-wet. Een niet-afnemer kan niet als verzoeker worden beschouwd die kan verzoeken om transport van elektriciteit. Een overeenkomst tussen netbeheerder en een niet-afnemer, kan de netbeheerder dan ook niet sluiten. Een afnemer wordt daarbij gedefinieerd als zijnde een ieder die beschikt over een aansluiting op een net.
24. Enexis voert aan dat de netbeheerder moet weten in hoeverre er op de aansluiting ingevoerd gaat worden. Dat heeft de distributienetbeheerder nodig om zijn net adequaat te kunnen beheren. Het gaat dan om de capaciteit die er in het net aanwezig dient te zijn om adequaat energie te kunnen transporteren. De netbeheerder moet weten wat er wordt ingevoerd en afgenomen. Enexis heeft informatie nodig van de afnemer om aan haar wettelijke taken te kunnen voldoen. Enexis heeft verdere wettelijke verplichtingen, bijvoorbeeld ten aanzien van de veiligheid en kwaliteit. Om hier aan te kunnen voldoen moet Enexis ook bepaalde eisen stellen aan de afnemer. Het nakomen van de informatieverplichting en de overige eisen kan Enexis alleen waarborgen via een overeenkomst met de aangeslotene.

Besluit

6 Beoordeling van het geschil

25. IFF heeft aan ACM gevraagd om een beslissing te nemen over de vraag of Enexis de aan IFF voorgelegde OATE, inclusief de daarbij behorende algemene voorwaarden, in het onderhavige geval mag hanteren.
26. ACM merkt over het verzoek van IFF het volgende op. Ingevolge artikel 51 van de E-wet kan een partij die een geschil heeft met een netbeheerder over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van de E-wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van de E-wet voldoet, een klacht bij ACM indienen. ACM beslist op deze klacht in een geschilbeslechtsprocedure.
27. ACM is, in het kader van een geschilbeslechtsprocedure, niet bevoegd om civiele overeenkomsten te toetsen. ACM kan daarom niet oordelen over de inhoud van de OATE en de bijbehorende algemene voorwaarden. Verder kan ACM in deze procedure niet oordelen over de kwalificatie van de verbinding tussen de windturbine en IFF. De kwalificatie van de verbinding hoort bij een andere procedure. IFF kan bijvoorbeeld een ontheffingsaanvraag voor het aanwijzen van een netbeheerder indienen of een directe lijn melden. Dit geschil gaat ook niet over de vraag of de codes verouderd zijn of over een benodigde wijziging van de codes in verband met directe lijnen. ACM is gebonden aan het wettelijk kader en de algemeen verbindende voorschriften, waaronder aan de codes, zoals die gelden.
28. Voorafgaand aan de zitting heeft IFF op 6 juni 2016 aanvullende stukken gestuurd waaruit blijkt dat het IFF vooral gaat om de verplichtingen voor producenten en productie-installaties die door Enexis aan IFF worden opgelegd in de OATE en de bijbehorende algemene voorwaarden. De verplichtingen waar IFF niet achter staat, zijn verplichtingen die voortvloeien uit de codes.⁹ Dit heeft IFF opnieuw aangegeven in de brief die ACM op 19 juli 2016 heeft ontvangen. Het is ACM duidelijk geworden dat het IFF gaat om de volgende rechtsvraag: mag Enexis voorwaarden en verplichtingen voor productie-eenheden en producenten, welke voortvloeien uit de codes, opleggen aan IFF als afnemer met een productie-installatie achter de aansluiting die wordt beheerd door een derde, ter uitoefening van haar wettelijke taken als netbeheerder?

⁹ Alle overige onderdelen van de OATE en de bijbehorende algemene voorwaarden worden door IFF wel geaccepteerd.

Besluit

Wettelijke taken van Enexis ten aanzien van aansluitingen met daarachter een productie-installatie

29. Op grond van artikel 23 van de E-wet is een netbeheerder verplicht om degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van de E-wet. Daarnaast is een netbeheerder op grond van artikel 24 van de E-wet verplicht aan degene die daarom verzoekt een aanbod te doen om met gebruikmaking van het door hem beheerde net ten behoeve van de verzoeker transport van elektriciteit uit te voeren tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van de E-wet.
30. Ten aanzien van deze transporttaak heeft de netbeheerder een aantal wettelijke verplichtingen, bijvoorbeeld met betrekking tot de kwaliteit, de veiligheid en leveringszekerheid. Zo staat in artikel 16 van de E-wet opgenomen dat de netbeheerder tot taak heeft de door hem beheerde netten in werking te hebben en te onderhouden. Verder staat in dit artikel ook opgenomen dat de netbeheerder tot taak heeft de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen.
31. Om de netten in werking te hebben en te onderhouden dient de netbeheerder voortdurend te toetsen of de netten voldoen aan de eisen ten aanzien van het ontwerp van de netten. Een belangrijke ontwerpeis is de kortsluitvastheid. De netbeheerder dient te toetsen of zijn net bestendig is tegen een bepaalde hoogte van kortsluitstromen. Indien dat niet het geval is dan dient de netbeheerder zijn netten te verzwaren door zwaardere componenten te plaatsen. Hierbij is van belang dat de netbeheerder goed zicht heeft op de opgestelde capaciteit van de productie-eenheden. Artikel 2.1.4.3 uit de Netcode Elektriciteit ziet op de inspanning van de netbeheerder met betrekking tot de afstemming met de aangeslotenen over onder andere het kortsluitvermogen in de aansluiting van de afnemer. Artikel 2.5.6.1 uit de Netcode Elektriciteit benadrukt het belang van de afstemming over de hoogte van het kortsluitvermogen.
32. Verder dient de netbeheerder de geplande productie te faciliteren door voldoende capaciteit aan te bieden in zijn net. Daar waar onvoldoende capaciteit aanwezig is past de netbeheerder congestiemanagement toe. De taken van de netbeheerder ten aanzien van congestiemanagement worden duidelijk in 4.2.5.1 en 4.2.5.2 van de Netcode Elektriciteit. Om de planning en bedrijfsvoering van zijn netten optimaal in te kunnen richten dient de netbeheerder tijdig te weten welke veranderingen in de afname dan wel productie een rol gaan

Besluit

spelen op korte en lange termijn. Daarom is van belang dat de aangeslotene met een productie-eenheid achter zijn aansluiting tijdig en juiste informatie verstrekt aan de netbeheerder. Dit dient te gebeuren volgens de bepalingen van artikel 2.1.5.1. van de Netcode Elektriciteit. Dit artikel biedt de netbeheerder een mogelijkheid om inzicht te krijgen in de opgestelde capaciteit van de productie-eenheden achter de aansluiting.

33. Om aan zijn wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen heeft de netbeheerder dus informatie nodig van de aangeslotene die invoedt. Zonder deze informatie heeft de netbeheerder geen zicht of controle over de capaciteit die er aanwezig is in het net en kan de netbeheerder niet adequaat energie transporteren. Daarnaast dient de netbeheerder eisen te kunnen stellen aan de invoeding en aan de productie-installatie. Indien de netbeheerder geen eisen kan stellen aan de invoeder dan kan de netbeheerder de uitvoering van zijn taak ten aanzien van de betrouwbaarheid en veiligheid onvoldoende waarborgen. Tot slot dient de netbeheerder er zeker van te zijn dat de aangeslotene die invoedt, reageert tijdens een noodsituatie. Als er congestie of kortsluiting dreigt moet de netbeheerder de aangeslotene kunnen aanspreken, deze moet op zijn beurt in noodsituaties er weer voor zorgen dat de productie-installatie wordt uitgezet of minder gaat produceren.
34. De netbeheerder kan voor bovenstaande drie punten enkel de aangeslotene aanspreken. De netbeheerder beweegt zich in een gereguleerd kader, waardoor hij aan andere, dan een afnemer geen verplichtingen op kan leggen. Zo is zowel in een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven als in een uitspraak van de Hoge Raad overwogen dat een netbeheerder geen wettelijke taken heeft ten aanzien van aangesloten die niet rechtstreeks zijn aangesloten op zijn net.¹⁰ De Hoge Raad merkt hier op dat "een netbeheerder van een regionaal net slechts wettelijke taken heeft ten aanzien van het net waarvoor hij als zodanig is aangewezen en de rechtstreeks op dit net aangesloten afnemers".¹¹ De wettelijke taken, invloed en verantwoordelijkheid van de netbeheerder lopen tot en met de aansluiting. Het voorzien van een aansluiting is een van de exclusieve taken van een netbeheerder op basis van artikel 16, lid 1, onder 2, van de E-wet. De activiteiten achter de aansluiting vallen onder de verantwoordelijkheid van de aangesloten afnemer. De verbinding tussen IFF en de windturbine van RIFF bevindt zich achter de aansluiting en daarmee buiten het gereguleerde kader van Enexis. Enexis heeft hier geen zeggenschap over. Los van de exacte feitelijke

9/19

¹⁰ CBb, 10 maart 2010, AWB 08/339, ECLI:NL:CBB:2010:BM2256 en Hoge Raad, 12 november 2010, NJB 2010, 2149, ECLI:NL:HR:2010:BN7888.

¹¹ ECLI:NL:HR:2010:BN7888, r.o. 3.7.3.

Besluit

situatie is Enexis als netbeheerder gehouden om verplichtingen op te leggen aan haar aangeslotenen, zoals hier IFF, teneinde te kunnen voldoen aan haar wettelijke verplichtingen.

35. Omdat de netbeheerder geen invloed en zicht heeft op wat zich achter de aansluiting afspeelt, zijn er voor de netbeheerder, ten aanzien van de afnemer, drie mogelijkheden, namelijk 1) een aangeslotene neemt alleen af, 2) een aangeslotene voedt alleen in, of 3) een aangeslotene neemt af en voedt in. Wat zich verder achter de aansluiting afspeelt is de verantwoordelijkheid van de aangeslotene. Of de aangesloten afnemer achter de aansluiting zelf produceert of dat door een derde laat doen, zoals in casu het geval is, kan voor de netbeheerder en de uitoefening van zijn taken dan ook niet van belang zijn.

Codes elektriciteit

36. Om de veiligheid en de betrouwbaarheid van het transport te waarborgen staan in de codes minimale voorwaarden opgenomen voor netbeheerders en aangeslotenen ten aanzien van het uitvoeren van transport van elektriciteit. Zo zijn er in de Netcode Elektriciteit tevens voorwaarden opgenomen voor alle afnemers, voorwaarden die specifiek zien op productie-eenheden en voorwaarden voor producenten. De voorwaarden zoals opgenomen in de codes zijn de minimale eisen om te zorgen dat het transport van energie goed verloopt en de netbeheerder zijn taken goed kan uitvoeren.
37. De codes zijn geschreven met de in randnummer 35 genoemde drie verschillende mogelijkheden als uitgangspunt. Een aangeslotene neemt af, een aangeslotene voedt in, of een aangeslotene neemt af en voedt in. Uit de eerder genoemde uitspraken van de Hoge Raad en het CBB volgt duidelijk dat de taken van de netbeheerder lopen tot en met de aansluiting op zijn net, alles wat achter de aansluiting gebeurt is de verantwoordelijkheid van de aangeslotene en niet van de netbeheerder.
38. Er zijn geen aparte bepalingen in de codes voor invoeders die niet zelf produceren of voor producenten zonder aansluiting. Omdat de netbeheerder wettelijke taken heeft ten aanzien van de betrouwbaarheid en kwaliteit van de netten en het transport van elektriciteit, ten aanzien van congestiemanagement en ten aanzien van het kortsluitvermogen, moet de netbeheerder om te kunnen voldoen aan deze wettelijke verplichtingen, de eisen en verplichtingen die gelden voor producenten en productie-eenheden op kunnen leggen aan een afnemer die invoedt. De afnemer die invoedt heeft bepaalde verantwoordelijkheden jegens de netbeheerder, ongeacht wat er achter de aansluiting gebeurt. De netbeheerder heeft op een andere manier dan via de aangeslotene op zijn net, geen controle over wat er achter de aansluiting gebeurt.

Besluit

Beoordeling van deze situatie

39. Om informatie te kunnen krijgen van IFF, om eisen te kunnen stellen aan de invoeding en de productie-installatie en om er zeker van te zijn dat IFF reageert in het geval van een noodsituatie heeft Enexis zoals gebruikelijk in haar netgebied de OATE met bijbehorende algemene voorwaarden gehanteerd, waarin zij verwijst naar bepalingen uit de Netcode elektriciteit. Enexis gebruikt de verwijzing naar deze bepalingen gericht aan producenten en beheerders van productie-installaties om aan haar wettelijke taken als netbeheerder te kunnen voldoen.
40. Omdat Enexis zich beweegt binnen een gereguleerd kader en haar taken lopen tot en met de aansluiting op haar net, kan zij een ander dan de aangeslotene niet direct aanspreken. Om te kunnen voldoen aan haar wettelijke verplichtingen moet Enexis de eisen gericht aan producenten en beheerders van productie-installaties op kunnen leggen aan de aangeslotene, hier IFF. De eisen gericht aan producten en beheerders van productie-installaties uit de codes zijn gericht aan aangesloten invoeders op het net van de netbeheerder. Indien dit niet het geval zou zijn, dan heeft de netbeheerder geen direct aanspreekpunt en kan de netbeheerder zijn wettelijke taken onvoldoende uitvoeren.
41. De stelling van IFF dat zij feitelijk geen producent is doet hier niet aan af. Of IFF nou zelf produceert of een derde achter haar aansluiting, maakt voor het stelsel van de wet en de codes niet uit. IFF is een aangeslotene die daadwerkelijk invoedt op het net van Enexis. De elektriciteitscodes voorzien alleen in een systeem dat uitgaat van aangeslotenen en netbeheerders. Als IFF zich hieraan kan onttrekken door de productie door een derde te laten verrichten zouden de verantwoordelijkheden van aangeslotenen richting de netbeheerder kunnen worden ontlopen door middel van een dergelijke constructie. De verplichtingen en eisen gericht aan producenten en aan beheerders van productie-installaties welke voortvloeien uit de codes mogen dan ook door Enexis worden opgelegd aan IFF, ook al wordt de windturbine feitelijk beheerd door RIFF. Het is aan IFF om deze eisen en verplichtingen, zo nodig, door te geven aan RIFF.

Conclusie

42. Enexis mag, ter uitoefening van haar taken als netbeheerder, voorwaarden en verplichtingen voor productie-eenheden en producenten, welke voortvloeien uit de codes, opleggen aan IFF als afnemer met een productie-installatie achter de aansluiting die wordt beheerd door een derde.

Besluit

7 Dictum

43. De Autoriteit Consument en Markt:

1. verklaart de klacht van International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V. tegen Enexis ongegrond;
2. stelt vast dat Enexis niet in strijd met de E-wet en de Netcode Elektriciteit en de Systeemcode Elektriciteit heeft gehandeld door de voorwaarden en verplichtingen voor productie-eenheden en producenten, welke voortvloeien uit de codes, op te leggen aan IFF als afnemer met een productie-installatie achter de aansluiting beheerd door een derde, ter uitoefening van haar wettelijke taken als netbeheerder.

Den Haag,
Datum: 28 juli 2016

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.
drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van het besluit, beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

12/19

Besluit

Bijlage I – Wettelijke bepalingen

In deze bijlage staan de relevante wettelijke bepalingen zoals deze golden in de periode van het tekenen van de 'Overeenkomst Aansluiting en Transport van Elektriciteit, waarbij afnemer tevens producent is' door aanvrager en netbeheerder tot heden.

In Artikel 1 van de E-wet is, voor zover relevant, het volgende opgenomen:

"1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

(...)

b. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een net dat wordt beheerd door een netbeheerder en een net dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder;

c. afnemer: een ieder die beschikt over een aansluiting op een net;

(...)

g. producent: een organisatorische eenheid die zich bezighoudt met het opwekken van elektriciteit;

(...)

ah. productie-installatie: een installatie, bestaande uit één of meer productie-eenheden, voor de opwekking van elektriciteit;"

In artikel 23 van de E-wet is het volgende opgenomen:

"1 De netbeheerder is verplicht degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van dit hoofdstuk. De netbeheerder verstrekt degene die om een aansluiting op het net verzoekt een gedetailleerde en volledige opgave van de uit te voeren werkzaamheden en de te berekenen kosten van de handelingen, onderscheiden in artikel 28, eerste lid.

2 De netbeheerder onthoudt zich van iedere vorm van discriminatie tussen degenen jegens wie de verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt.

3 Een aansluiting wordt door de netbeheerder gerealiseerd binnen een redelijke termijn. Deze redelijke termijn is in ieder geval verstreken wanneer de gevraagde aansluiting niet is gerealiseerd binnen 18 weken nadat het verzoek om een aansluiting bij de netbeheerder in ingediend, indien het verzoek betreft:

a. een aansluiting tot 10 MVA;

b. een aansluiting voor een productie-installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit of een installatie voor hoogrenderende warmtekraftkoppeling, tenzij de netbeheerder niet in redelijkheid kan worden verweten dat hij de aansluiting niet binnen de genoemde termijn heeft gerealiseerd."

In artikel 16 van de E-wet, is voor zover relevant, het onderstaande opgenomen:

Besluit

"1. De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:

(...)

b. de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen;

(...)

d. voldoende reservecapaciteit voor het transport van elektriciteit aan te houden;

e. op de grondslag van artikel 23 derden te voorzien van een aansluiting op de netten;

f. op de grondslag van artikel 24 ten behoeve van derden transport van elektriciteit uit te voeren;

g. het bevorderen van de veiligheid bij het gebruik van toestellen en installaties die elektriciteit verbruiken;

(...)

i. de hoeveelheid elektriciteit te meten die afkomstig is van een productie-installatie voor duurzame elektriciteit of klimaatneutrale elektriciteit of van een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling;

(...)

k. onverminderd artikel 79, op een geschikte wijze gegevens te publiceren over koppelingen tussen de netten, gebruik van de netten en de toewijzing van transportcapaciteit;

(...)

q. zijn netten te beschermen tegen mogelijke invloeden van buitenaf.

(...)

4 Producenten, leveranciers en handelaren onthouden zich van iedere bemoeiing met de uitvoering van de taken die op grond van het eerste of tweede lid aan een netbeheerder zijn opgedragen.

(...)

8 Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld ter uitvoering van de taak, bedoeld in het eerste lid, onderdeel m. Deze regels hebben mede betrekking op de wijze waarop enerzijds de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet en anderzijds de producenten, leveranciers, handelaren en afnemers zich jegens elkaar gedragen in verband met de uitvoering van de taak, bedoeld in het tweede lid, onderdeel d.

14/19

In artikel 24 van de E-wet is het volgende opgenomen:

"1 De netbeheerder is verplicht aan degene die daarom verzoekt een aanbod te doen om met gebruikmaking van het door hem beheerde net ten behoeve van de verzoeker transport van elektriciteit uit te voeren tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van dit hoofdstuk.

2 De verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor zover de netbeheerder voor het gevraagde transport redelijkerwijs geen capaciteit ter beschikking heeft. Een weigering transport uit te voeren als bedoeld in de vorige volzin is met redenen omkleed. De netbeheerder verschaft degene aan wie transport is geweigerd desgevraagd en ten hoogste tegen kostprijs de relevante gegevens over de maatregelen die nodig zijn om het net te versterken. Indien ten aanzien van duurzame elektriciteit een weigering transport uit te voeren als bedoeld in de eerste volzin

Besluit

plaatsvindt, meldt de netbeheerder dit aan de Autoriteit Consument en Markt, waarbij de netbeheerder aangeeft welke maatregelen worden genomen om toekomstige weigeringen te voorkomen.

3 De netbeheerder onthoudt zich van iedere vorm van discriminatie tussen degenen jegens wie de verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt.”

In de Netcode Elektriciteit is, voor zover relevant, het onderstaande opgenomen:

“1 Algemene bepalingen

1.1 Werkingssfeer en definities

- 1.1.1 Deze regeling bevat de voorwaarden met betrekking tot de wijze waarop netbeheerders en afnemers zich gedragen ten aanzien van het in werking hebben van de netten, het voorzien van een aansluiting op het net en het uitvoeren van het transport van elektriciteit over het net.
- 1.1.2 In deze regeling wordt onder aangeslotene mede verstaan degene die om een aansluiting heeft verzocht.
- 1.1.3 In deze regeling wordt verstaan onder ‘de Wet’: de Elektriciteitswet 1998.
- 1.1.4 De in deze regeling gebruikte begrippen die ook in de Wet worden gebruikt, hebben de betekenis die daaraan in de Wet is toegekend.
- 1.1.5 Van de overige in deze regeling gebruikte begrippen is de betekenis vastgelegd in de Begrippenlijst Elektriciteit.
- 1.1.6 Indien de beheerder van een gesloten distributiesysteem gebruik maakt van het elektronisch berichtenverkeer wordt in paragraaf 2.1.3 en paragraaf 5.1 van de Netcode Elektriciteit, onder netbeheerder tevens beheerder van een gesloten distributiesysteem verstaan, met uitzondering van artikel 2.1.3.2 Netcode Elektriciteit.

2 Voorwaarden met betrekking tot de aansluiting

2.1 Voorwaarden voor alle aangeslotenen

(...)

2.1.4 De beveiliging

(...)

- 2.1.4.3 De netbeheerder informeert de aangeslotene en overlegt met hem voor zover van toepassing bij eerste aansluiting en bij latere wijzigingen van het net omtrent:

Besluit

- a. de beveiligingsfilosofie;
- b. de minimum en maximum waarde van het kortsluitvermogen tijdens de normale bedrijfstoestand;
- c. de wijze van sterpuntsbehandeling;
- d. de isolatiecoördinatie;
- e. de netconfiguratie;
- f. de bedrijfsvoering.

Voor zover de bovengenoemde gegevens nodig zijn voor de bedrijfsvoering van de aangeslotene worden deze in het aansluitcontract vastgelegd. Zowel de aangeslotene als de netbeheerder kunnen het vastgelegde maximale kortsluitvermogen slechts in overleg met elkaar aanpassen.

2.1.5 De elektrische installatie

- 2.1.5.1 De elektrische installaties bevatten geen bedrijfsmiddelen die tot invoeding in het net van de netbeheerder kunnen leiden, tenzij aan de aanvullende voorwaarden voor productie-eenheden zoals opgenomen in 2.4 of 2.5 wordt voldaan. De aangeslotene stelt de netbeheerder tijdig op de hoogte van zijn voornemen tot invoeding, opdat de netbeheerder eventueel noodzakelijke wijzigingen in het net kan doorvoeren.

(...)

2.5 Aanvullende voorwaarden voor op hoogspanningsnetten aangesloten productie-eenheden

(...)

2.5.6 Kortsluitvermogen

- 2.5.6.1 In overleg met de netbeheerder wordt door berekeningen nagegaan of en zo ja door welke maatregelen, de bijdrage aan het kortsluitvermogen door de productie-eenheid redelijkerwijs kan worden beperkt.

4 Voorwaarden met betrekking tot de planning

4.1 Lange termijn-planning

(...)

4.1.2 Voorwaarden voor productie-eenheden

- 4.1.2.1 Beheerders van productie-eenheden met een vermogen van meer dan 2 MW stellen jaarlijks in de eerste week van de maand februari aan de netbeheerder voor de komende periode van zeven jaar een zo goed mogelijke schatting van de volgende gegevens ter

Besluit

beschikking:

- a. plaats, capaciteit, technische gegevens, operationele grenzen en regelgedrag van de afzonderlijke productie-eenheden,
- b. plaats, data, technische gegevens, operationele grenzen en regelgedrag van de in bedrijf te stellen productie-eenheden,
- c. plaats van te amoveren productie-eenheden en de datum van amovering,
- d. een revisieplanning per productie-eenheid (aan te geven periode en duur in weken).

- 4.1.2.2 Beheerders van productie-eenheden waarvan de productie-eenheden zijn aangesloten op een net met een spanningsniveau van 10 kV-niveau of hoger stellen bovendien jaarlijks in de eerste week van de maand februari aan de netbeheerder een zo goed mogelijke schatting van het verwachte draaiplan per productie-eenheid in tijdsperioden van minimaal 1 week voor de komende periode van zeven jaar ter beschikking in de vorm

van een aanduiding hoe de productie-eenheid zal draaien, zoals:

- a. basislast;
- b. middenlast;
- c. pieklast;
- d. niet regelbaar vermogen;
- e. draaiende reserve / regeleenheid;
- f. stilstaande reserve;
- g. stilstand.

4.2 Middellange termijn-planning

(...)

4.2.2 Voorwaarden voor productie-eenheden

- 4.2.2.1 Met betrekking tot de in 4.1.2.1, sub d bedoelde revisieperioden houden de netbeheerders en producenten elkaar met een zichtperiode van één jaar schriftelijk op de hoogte van alle plannen en wijzigingen met betrekking tot het onderhoud en de revisie van hun bedrijfsmiddelen.

- 4.2.2.2 Afhankelijke van de netsituatie en de omvang van de productiecapaciteit zullen producenten en netbeheerders hun onderhoudsplannen schriftelijk afstemmen en wijzigen, waarbij beoogd wordt de voorzieningszekerheid te waarborgen.

- 4.2.2.3 Indien één of beide partijen onderhoudsplannen moeten gaan fixeren, bijvoorbeeld ten gevolge van een contractuele overeenkomst of afspraak met een derde partij, wordt een planning bindend verklaard vanaf de door die omstandigheden bepaalde datum en schriftelijk bevestigd naar de andere partij.

- 4.2.2.4 Indien een partij na een bindend verklaring alsnog van de planning wil afwijken zal de ander partij daar zoveel als mogelijk aan tegemoet komen, door bijvoorbeeld het

Besluit

verschuiven of verwisselen van reeds gepland onderhoud over andere productie-eenheden en transportnet-onderdelen.

- 4.2.2.5 *Indien een afwijking van een bindende planning tot extra kosten leidt, zullen deze kosten gedragen worden door de veroorzakende partij, waarbij de andere partij al het mogelijke zal doen om de extra kosten te beperken.*

(...)

4.2.5 Aanvullende voorwaarden voor congestiemanagement

- 4.2.5.1 *Congestiemanagement, zoals beschreven in deze paragraaf, wordt uitsluitend toegepast ter voorkoming van een op artikel 24, tweede lid, van de Wet gebaseerde weigering van de netbeheerder om aan een of meer aangeslotene(n) transportcapaciteit beschikbaar te stellen in netten van 110 kV of hoger en in netten lager dan 110 kV indien dit, met inachtneming van artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de Wet, mogelijk is.*

- 4.2.5.2 *Toepassing van congestiemanagement, zoals beschreven in deze paragraaf, in netten lager dan 110 kV is mogelijk indien en voor zover:*
- a. *de verwachte transportbeperking in deze netten geen relatie heeft met het overschrijden van het toegestane kortsluitvermogen in deze netten en;*
 - b. *de netten voor invoering van genoemde maatregelen technisch uitgerust zijn of kunnen worden, waaronder wordt verstaan de continu beschikbare mogelijkheid om de relevante netdelen en -componenten op afstand te bewaken en te bedienen en;*
 - c. *de benodigde systemen om de genoemde maatregelen effectief te kunnen uitvoeren beschikbaar zijn of dit zijn binnen maximaal 25% van de doorlooptijd van de uit te voeren netverzwaring, -wijziging of -uitbreiding zoals genoemd in 4.2.5.3.*

(...)

5 Voorwaarden met betrekking tot de bedrijfsvoering

(...)

5.2 Aanvullende voorwaarden voor producenten

(...)

5.2.2 Spannings- en blindvermogensregeling

- 5.2.2.1 *De netbeheerder bepaalt de instelling van de statiek en de referentiewaarde van de primaire spanningsregeling. Indien een productie-eenheid niet bijdraagt aan de blindvermogenshuishouding in de normale bedrijfstoestand moet de referentiewaarde 15 minuten na constatering van een afwijking naar een uitwisseling van 0 Mvar worden*

Besluit

teruggebracht, tenzij anders is overeengekomen.

5.2.3 Uit te wisselen gegevens

- 5.2.3.1 De beheerders van productie-eenheden aangesloten op netten van 10 kV en hoger stellen aan de netbeheerder de volgende informatie ter beschikking:*
- a. Netto vermogen (MW) met richting,*
 - b. Bij productie-eenheden met een vermogen groter dan 2 MW dient daarenboven de volgende informatie ter beschikking te worden gesteld:*
 - c. Blindvermogen (Mvar) met richting,*
 - d. Standmelding (waarbij 'in' betekent dat één of meer generatoren van de productieeenheid parallel met het net is of zijn).*